

דברי השירה

ויזכר משה באזני כל קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמס (דברים לא)

מתורת מורינו רבי יהודה אריה הלוי דינר שליט"א

רב ביהכ"ג "דברי שיר" ואזור מרכז ב"ב

נערך ע"י א.ח.ב. • ניתן לקבל הגליון במייל d036194741@gmail.com

דברי התעוררות ככלות השבעה על רבן של ישראל

מורינו ורבינו הגאון הגדול והקדוש רבי אהרן יהודה לייב ב"ר נח צבי שטיינמן זצוקללה"ה
שנאמרו בהיכל כולל פוניבז'

לחופשה מדי פעם, לטייל ולצאת לנופש... ראש הישיבה הראה לנו שאפשר לחיות מאה וארבע שנים בלי לצאת לנופש, ושאפשר גם לאכול בצמצום ועדיין לחיות בבריאות ולהיות שמח.

היה לי אחיין שלמד בישיבת מיר לפני יותר מעשרים שנה ורצה לאכול בשבת אצל גדולי ישראל. ערב שבת אחת הוא הגיע לבקש מהרבנית ע"ה האם הוא יכול לבוא לאכול אצלם בסעודת ליל שבת. ענתה הרבנית "אין הרבה אוכל". הוא ענה לה "לא נורא, אביא ביחד איתי מה שצריך, אני לא מגיע לאכול אלא רק לראות איך מתנהל סעודת שבת אצל ראש הישיבה". עם כל זאת הרבנית ענתה לו שזה לא אפשרי. לאחר כמה ימים נכנסתי לראש ישיבה והרבנית פתחה את הדלת ושאלה אותי האם הגיע לאחרונה אחד מבני משפחתי לבני ברק. אמרתי לה שאכן והוא בחור שרק רצה לראות איך נראה סעודת שבת אצל ראש הישיבה. הרבנית אמרה לי "אני לא רצינית שיבא כי אנחנו מתביישים ועדיף לנו שלא יראו כמה אנחנו אוכלים בשבת!" רוב אנשים אוכלים בשבת סעודה שלימה עם הרבה סוגי מנות, מסתמא שאצל ראש הישיבה היה כזית או כביצה של חלה וכזית עוף [אם אפשר לקרוא לזה עוף].

באחד הנסיעות לחו"ל שאלו את ראש הישיבה איך הוא מצליח להתרכז בזמן הטיסה, יושב ולומד כששאר אנשים ישנים ומיד לאחר הנסיעה ראש הישיבה פעיל וממשיך להרביץ תורה, איך אפשר? ענה ראש הישיבה "אם אתם הייתם אוכלים מה שאני אוכל גם אתם הייתם יכולים לעשות כמוני". אנחנו כל כך מגושמים, אוכלים ואוכלים אז הגוף שלנו נהיה כבד ומשועבד לאוכל אבל ראש הישיבה מהבוקר עד ארוחת צהריים לא אכל כלום.

זה הדבר הראשון שראינו אצל ראש הישיבה, איך הוא שלט על עצמו, לעשות רק מה שצריך ומה שלא צריך לא עשה. עוד דבר, עם כל הפרשיות והצמצום שהיה לו אף פעם הוא לא דרש ממישהו אחר לעשות כמו שעשה, מה שעשה לעצמו דרש רק מעצמו.

ומסופר שפעם הגיע גביר לראש הישיבה וראה את הבית הפשוט ביותר, אז הציע לראש הישיבה שהוא מוכן לשפץ את הבית. ראש הישיבה ענה "פרוזדור!" הגביר אמר "לא רק את הפרוזדור, אני מוכן לשפץ את כל הבית". ראש הישיבה ענה לו "הבנות, כל העולם הזה הוא פרוזדור". כך היה חי.

התפרסם לפני כעשר שנים שפעם שלוחי קופת העיר הגיעו לראש הישיבה לפני פורים כדי שראש הישיבה ימסור מעטפה עם כסף רב לאברך מסוים שהיה מתפלל פעמים רבות מנחה אצלו ולא רצה לקבל צדקה מאף קופת צדקה אבל רק מראש הישיבה הוא היה מקבל. חשבו שבפורים האברך הזה יגיע וכן שראש הישיבה ימסור לו את המעטפה. כמה ימים לאחר פורים השלוחים הגיעו שוב לשאול את ראש הישיבה אם האברך קיבל את המעטפה. ראש הישיבה ענה להם שהוא מסר הכסף לאותו אברך אבל מיד שאל אותם "נתתם לי את הכסף?" משאלה זו הבינו שקרה משהו אז התחילו להזכיר לו באיזה סוג מעטפה הם הביאו את הכסף ואיפה ראש הישיבה החביא את זה מיד כשקיבל זאת מהם. אמר ראש הישיבה שגם הוא זכר כך אבל בשעה שהיה צריך ליתן את המעטפה הזאת לאברך הוא לא מצא את המעטפה במקומו אז הוא נתן מכספו כלי נתינו לו כפי שזכר. אמרו לו שלכאורה הם צריכים להחזיר לו את הכסף הזה כי הוא פטור. ראש הישיבה לא הסכים בשום אופן. התחילו לדון אתו אם מדין שומר הוא חייב או לא, אולי אדעתא דהכי וכו'... ויצא שעל פי דין הוא פטור. ראש הישיבה ענה להם "יכול להיות שעל פי דין אני פטור ואתם צריכים לשלם לי מה שנתת לאותו אברך אבל כשאגיע למעלה ישאלו אותי איפה הכסף ואענה כפי שאמרתם עכשיו, יכול להיות שיפטרו אותי אבל אני יודע שיש רשימה ארוכה של שאילות שמחכה לי למעלה, עדיף לי לשלם אפילו מאה אלף דולר מכספי כדי להוריד שאלה אחת".

ועוד מידה ראינו אצל ראש הישיבה, הזהירות לא לפגוע בשני.

שאלתי את ראש הישיבה לפני יותר מעשרים שנה על נושא מסוים שכולם דיברו עליו למה הוא לא מצטרף לכל אלו שיצאו נגד. ענה לי "כדי לפגוע בשני חייבים להיות בלי שום נגיעות, הרב שך היה לו את זה, הוא יכול לצאת, אבל אני לא!"

וראים מכאן את הנקיות שלו והזהירות לא לפגוע בשני.

בא ראש ישיבה אחד לביתו וסיפר שרוצה להוציא בחור משיבתו. שאל ראש הישיבה "אתה יודע את השם של האימא של הבחור?" ענה "אני לא רוצה להוציא את האימא, אני רוצה להוציא את הבחור!" הגיב ראש הישיבה "הבנות, אבל איך

כתוב בגמ' סוכה (דף מ"ה ע"ב), ראיתי בני עליה והם מועטים, אם מאה הם אני ובני מהם, אם עשר אני ובני מהם ואם שתיים אני ובני הם. ואומר המהרש"א (שם) מה פירוש בני עליה? ומתרג' שהכוונה הוא לבן אדם שנמצא בעולם הזה אבל ראשו מגיע השמימה. הוא חי כאן בצורה של שמים, הגוף כאן אבל ההשקפה והאצילות שלו הם למעלה, זה בן עליה.

כמדומני שלא שייך להגדיר את ראש הישיבה זצ"ל יותר טוב מבן עליה כי הוא היה חי אתנו אבל הוא היה בעולם אחר לגמרי.

הראש ישיבה הגאון רבי דוד פונרסקי זצ"ל היה אומר מתי שגדולים נפטרו, מה שהיו הגדולים בסוף ימיהם לא שייך אלינו בכלל, אבל כן שייך אלינו להסתכל על איזה שדות הם גדלו ונזרעו וינקו שמה ואז מזה אפשר ללמוד מהם ולהמשיך בדרכיהם.

כל אחד יודע את הפסוק (קהלת י"ב - א') "זכור את בוראך בימי בחורתך", אנחנו מסתכלים על אדם גדול איך הוא היה בזקנותו אבל צריך לחיות כך כל החיים ולדעת שדע לפני מי אתה עומד ליתן דין וחשבון, ולחיות כך זה צורה אחרת לגמרי.

לפני כשמונים שנה כשראש הישיבה היה בחור ובאותה תקופה ברח מבריסק לשוויץ. שם היה לו תלמיד בשם רבי חיים אריה ארלנגר זצ"ל וגם הוא היה בחור והוא שאל את ראש הישיבה למה צריך לשאוף בחיים? ענה לו ראש הישיבה צריך לשאוף להיות מרכבה לשכינה ובאותה תקופה גם האדמו"ר הקדוש רבי יואל מסאטמר זצ"ל שהיה גם הוא בשוויץ ורבי חיים אריה היה קרוב אליו ובאחד מהפעמים שנכנס לרבי כתב ב'קוויטל' "אני מבקש מהרבי שיתפלל עלי שאזכה להיות מרכבה לשכינה". כשהאדמו"ר קרא זאת הוא התפעל מאוד והוא שאל את רבי חיים אריה "מאיפה קבלת מושגים כאלו?". ענה רבי חיים אריה "מהבחור רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן שהוא מגיד שיעור אצלנו". האדמו"ר ביקש לקרא לו. ומספרים שדיברו ביניהם במשך תשע שעות והרבי התפעל מאוד ממנו.

לאחר זמן מה הציעו לראש הישיבה הצעת שידוך והיה מדובר על הרבנית ע"ה שהיא הייתה מבלגיה לבית משפחת קורנפלד שהתחנכה בבית חסידי. מצידה רצו לשמוע מה דעתו של האדמו"ר כי שמעו שכבחור מבריסק היה דעתו לעלות לארץ ישראל וידוע שבסאטמר ארץ ישראל זה לא המקום הכי מתאים ליהודי אז שאלוהו האם לגשת לשידוך. הרבי ענה "קדוש הוא, בודאי לגשת".

כל חייו שמר על עיניו

ובהמשך כשדיברו על הפגישות, ראש הישיבה אמר לשדכן להגיד למדוברת שבפגישה הראשונה הוא לא יסתכל עליה כי הרבה פעמים קורה שאחרי פגישה אחת מרגישים שזה לא מתאים כלל לכן אין טעם לראות ועדיף שהיא תדע מזה כדי שהיא לא תפגע. כשאמר לה זאת, הרבנית ענתה "בשמחה". כזה קדוש היא רצתה.

זה השאיפה ששמענו שהיו לו כבר בתור בחור.

מספרים שבאחד מהפעמים שנסע לחו"ל לחזק את היהודים שם, ראש הישיבה היה באווירון ובשעה שעברו ליד מדינת גיברלטר אמרו לראש הישיבה שידוע ממך שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א שבמקום הזה אפשר לברך לכולי עלמא "על היס גדול" כי זה מקום שים התיכון וים אוקיינוס נפגשים אז אין את הספק שמוא בשו"ע. הראש ישיבה לא קם לברך ולאחר כמה דקות אמר לאחד מהנוכחים שלא רצה לקום כי הוא לא רצה לצאת מההרגל שלו שלא להסתכל מחוץ למקומו. וראים מכאן איך הראש ישיבה שלט על עצמו.

עוד מספרים שפעם האווירון עבר מעל הרי האלפים ואמרו אנשים שהיו במטוס לראש הישיבה שיש נוף מאוד יפה ואפשר לברך "עושה מעשה בראשית", ראש הישיבה התחיל לקום אבל מיד חזר למקומו ולא בירך. לאחר מכן אמר שהוא חושש שזה לא המצוה שדוחפת אותו לראות אלא זה סקרנות!

זכורני שבערב יום כיפור לפני יותר מעשרים וחמש שנה כשהלכתי לביהכ"ג דברי שיר לפני כל נדרי ראש הישיבה יצא מביתו להתפלל בישיבת גאון יעקב והלך לבד ברחוב, אנשים אחרים בזמן זה מאחלים כל אחד לשני "חתימה טובה" וכו' אבל ראש הישיבה לא הסתכל כלל בסביבתו וכל הזמן עיניו היו למטה.

הזהירות של ראש הישיבה

ראש הישיבה הראה לנו שאפשר לחיות יותר ממאה שנה בלי להיות משועבד לעולם הזה כלל. הרבה חושבים שצריך לאכול כפי ההוראות ממשד הבריאות, לצאת

אתה לא יודע את השם של האימא? זאת אומרת שאפילו פעם אחת לא התפללת עליו ואתה כבר רוצה להוציא אותו?!! ראש הישיבה רצה להגיד לו שאם יש בעיה עם הבחור הזה הוא היה צריך להתפלל עליו כדי שה' יחזיר אותו למוטב.

בישיבת פוניבז' לצעירים לפני שנים רבות כמה בחורים התעסקו עם הגנרטור של הישיבה בערב שבת וכך נשרף הגנרטור. התפרסם בין הבחורים שהחליטו להוציא את כל הבחורים שהיו מעורבים בענין בגלל ההפקרות שהיה כאן. הלכו לראש הישיבה לשאול מה יהיה עם הבחורים. ענה להם שהוא ישב עם ההנהלה. ובסוף הסכימו ביניהם שלא זורקים את הבחורים. לאחר כמה שנים השכן של ראש הישיבה ר' ליפא ישראלזון שליט"א שאל את הרבנית האם היא זוכרת מה שאירע בישיבה עם הגנרטור ושהיו דיבורים שיזרקו את הבחורים האלו ובסוף ראש הישיבה עמד על דעתו שלא יזרקו? אף אחד. ענתה "בטח אני זוכרת". ר' ליפא הוסיף שהוא זוכר את כל השמות של כל הבחורים וכולם היום הם מרביצי תורה [בזה הוא רצה להגיד שאם היו זורקים אותם הם היו מתדרדרים ובזכות שהראש ישיבה עמד שלא יזרקו אז נהיו מרביצי תורה]. אמרה הרבנית "אוי אוי, אם היית יודע כמה דמעות ראש הישיבה שפך על הבחורים אלו אחרי שהוא הסכים להשאיר אותם, כמה הוא התפלל עליהם שיגדלו, אז תבין איך הם בסוף הצליחו להיות מרביצי תורה".

הלב שלו היה כולו לשני

היה בחור שנפגש עם בחורה ולאחר פגישה ראשונה נודע לו שהבחורה היא יותר מבוגרת ממנו בשנתים ואותו בחור לא היה רגיל לכך. והלך לשאול את ראש הישיבה מה הוא צריך לעשות. ענה ראש הישיבה "נחשוב ביחד מה יכול להיות, מה החיסרון שהיא יותר מבוגרת ממך? אתה מפחד שהיא תנהל את הבית והיא תחליט בדברים בלי לשאול אותך? נכון שכל אחד מבין שזה לא טוב, אבל כל זה לא קשור לגיל בכלל, אם יש לה מידות טובות היא יכולה להיות מבוגרת ממך והכל יהיה טוב אבל אם אין לה מידות טובות אפילו אם היא תהיה יותר צעירה ממך בהרבה..." ואחר כך הרגיע אותו ושימח אותו.

לפני כמה שנים כמה אנשים פתחו קרן בירושלים שמחלקים הלוואה לאנשים הנצרכים. והכינו לראש הישיבה כל השאלות הנוגעות לקבלת הקריטריונים איך לעשות מיון בין כל הבקשות כדי לדעת מי מתאים לקבל את המלגה הזאת. כשהגיעו לראש הישיבה התחילו לשאול את כל השאלות [כגון אם אחד קונה דירה בירושלים האם ליתן לו הלוואה כי הרי הוא יכול לקנות במקום יותר זול, או אם יש אחד שמגיע ויש לו עשרה ילדים ויש יהודי נוסף שמגיע עם בקשה ויש לו רק שני ילדים, למי ליתן?]. לאחר שגמרו את כל השאלות נהיה שקט דממה בחדר במשך חמש דקות וראש הישיבה לא הגיב כלום לכל מה שאמרו, הם לא ידעו אם ראש הישיבה חושב על מה שדיברו או אולי לא שמע את כל הפרטים לפני שיכריע. ולפתע אמר ראש הישיבה "אין עליכם לדון למי מגיעה הלוואה ולמי לא כי אין אתם יודעים את השיקולים של כל אחד והמצב של כל בית וכו' אדרבא כל דכפין...".

הוא לימד אותנו לא להסתכל על מה שיש לשני, הגראמ"מ שך זצ"ל היה אומר הכל נראה טוב אבל אתה לא יודע מה קורה מאחורי הדלת של השני. כך אין מקום לקנאה, אין מקום לשנאה... אנחנו חייבים להסתכל כל אחד על עצמו ולעשות מה שמוטל עליו.

לפני תחילת זמן אלו הגיע משגיח אחד לשאול את ראש הישיבה שהוא מאוד רוצה להישאר בישיבה כל הזמן ולא לחזור כלל לביתו. שאל ראש הישיבה "ומה עם האישה והילדים?" ענה המשגיח "הם יסתדרו". ראש הישיבה הבין מתשובה זו שזה לא בדיוק כמו שהוא אומר. אותו משגיח ניסע לשכנע את ראש הישיבה שישכים לו לכך. אמר לו ראש הישיבה בתנאי שכל שבת חוזר הביתה ולפחות פעמיים באמצע השבוע. וכך עבר הזמן אלול. לאחר יותר מחצי שנה הבן של אותו משגיח נהיה חולה ואשפזו אותו בבית חולים והיו צריכים להיות אתו כל הזמן. אמר ראש הישיבה למשגיח שכחור אליו "כנראה שבאלול נתת את כל עול הבית על אשתך ועכשיו הקב"ה מחזיר אלי העול הזה אליך!" מה לומדים לא להיות צדיק על החשבון של השני.

לפני כמה שנים הגיע בחור לראש הישיבה ואמר לו שאין לו חשק ללמוד כי אין לו טעם בלימוד תורה. ראש הישיבה התחיל לדבר אתו. תוך הדברים הבחור שאל "ראש הישיבה אוהב שווארמה?" ראש הישיבה שאל "מה זה שווארמה?" הבחור התחיל להסביר שזה בשר עם כל מיני סלטים ותבלינים בתוך פיתה, וראש הישיבה שם לב שבאותו זמן שהבחור הסביר לו מה זה שווארמה הראש שלו היה בעולם אחר. ענה ראש הישיבה שהוא לא אוהב. אמר הבחור "ראש הישיבה לא אוהב שווארמה ואוהב תורה ואני לא אוהב תורה ואוהב שווארמה, אז מה ההבדל בינינו? מה רוצים ממני?" ענה לו ראש הישיבה "יש הבדל גדול בינינו, יש כזה דבר שיש טעם באוכל, כל מאכל עם הטעם שלו אבל בתורה כתוב (תהילים י"ט - א) "ומתוקים מדבש ונפת צופים" אז מבואר שתורה זה מתוק, כמו שעל דבש אין וויכוח שזה מתוק, ואם מישוהו יא ויגיד שדבש זה לא דבר מתוק זה סימן שיש לו פצעים בפה ולכן הוא לא מרגיש, אם על תורה כתוב מתוקים מדבש ואתה לא אוהב תורה זה סימן שהפה שלך פצוע עם לשון הרע ורכילות, החיסרון הוא בך ולא בתורה, תשמור את פיך ותעבוד על עצמך ואז תוכל להרגיש את מתוקות התורה והכל יסתדר".

למצוות אין ערך!

לראש הישיבה היה חביבות המצוות מיוחדת במינה ופעם סיפר שכשהיה צעיר ביקש מהשוטט בביסק ליתן לו את מצות כיסוי הדם, והוא הסכים לו. ראש הישיבה לא הבין איך הוא נתן לו את המצוות כיסוי הדם ואמר "אם הייתי מבקש ממנו מיליון דולר הוא היה נותן לי?!?".

לפני כמה שנים ראש הישיבה נאם בסיום ואמר שאנו אומרים בהדרן עלך, אנו עמלים והם עמלים אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. ידוע שכולם שואלים הרי הם גם מקבלים שכר אז מה אנו אומרים "אינם מקבלים שכר"? וביאר ראש הישיבה שאנו עמלים - אנו לומדים תורה, ומקבלים שכר - שכר לנצח,

נכון שהם עמלים - עובדים, אבל מה מקבלים? חמש אלף דולר או יותר, זה שכר?!! חודש שלם לעבוד ומקבלים משהו גשמי זה נקרא שכר?!! זה אינם מקבלים שכר כפשוטו כי אנו מקבלים משהו לנצח.

הוא היה מונח רק בלימוד

דבר אחד חייבים לדעת, אפשר לדבר שעות על כל המידות שלו ועל כל הזהירות שלו אבל המסר העיקרי שהוא העביר היה תורה תורה ועוד תורה... כולם יודעים שכל יום היה לו שיעור אחד אחרי השני, שיעור אחד על המסכת הנלמדת בישיבה, שיעור אחד על המסכת שלמדו בכלל, שיעור נוסף בהלכה, שיעור נוסף בשמירת הלשון, ועוד שיעור על מסכת זבחים וכו'... ראש הישיבה תפס כל מקום שאפשר וזה היה התשוקה שלו.

אברך הגיע אצלו לפני כמה שנים לביל שבוועות והכוס קידוש היה כבר מוכן על השולחן וכשראש הישיבה ראה אותו שנכנס, מיד שאל אותו "מה אתה לומד כעת?" ענה לו "בבא קמא דף ה' ע"ב". ראש הישיבה התחיל להגיד את כל החשבונות שיש בעמוד זה עם הרש"י הארוך עם כל החילוקי דעות והנפקא מינות.

אברך מהכולל סיפר שרצה להיות מגיד שיעור באיזה מקום והלך להתייעץ אצל ראש הישיבה. ראש הישיבה שאל "מה לומדים בכלל כעת?" ענה לו "מסכת שבת". ענה לו מיד "אל תצא, עכשיו לומדים מסכת שבת, אתה חייב לתפוס עוד ועוד".

עוד אברך שרצה לקבל תפקיד ובאותו זמן למדו מסכת זבחים בכלל. אמר לו ראש הישיבה "אל תצא, יש לך עוד הרבה מה ללמוד, כל מסכת חשובה לכל החיים".

יהודי סיפר לי שלפני כחמש עשרה שנה הגיע לרה"י ובאותו זמן היה שיעור על מסכת זבחים וראה עד כמה ראש הישיבה במשך יותר משעה וחצי חשב על איזה חשבון בתוס'. זה עמלות בתורה, לא התעייף, להבין עוד פעם ועוד פעם.

אנו יודעים שבשנים אחרונות היו כל הזמן באים אליו ילדים ובחורים להבחן. שאלו אותו מה הטעם שראש הישיבה בוחן ילדים על משניות או גמ'?!? ענה "צריך לתפוס, הם [הילדים] יודעים שהם באים להבחן אצלי וכבר חודש לפני כן כל הכיתה, מדובר בחמישים או שישים ילדים, כולם לומדים ורוצים לדעת הכל בלי לחסר שום סברה ועם הרבע שעה אצלי אני חוטף אלף שעות של לימוד!"

מלמד אחד הגיע לראש הישיבה עם כל הכיתה שלו ובסוף המבחן המלמד אמר לראש הישיבה "סליחה שהפרעתי באמצע סדר היום" ענה ראש הישיבה ברוב ענוותו "מה סליחה? בזכותך אני חוזר על המסכת!"

ילדי חיידר מירושלים הגיעו לראש הישיבה להבחן על מסכת זרעים. ראש הישיבה בחן אותם בלי לפתוח את המשניות ושאל שאלה על כל פרק. המלמד שם לב שבכל פרק שראש הישיבה שאל זה היה על משנה ג', ובדיוק זה היה ביום שלישי של השבוע. אז שאל את ראש הישיבה "למה ראש הישיבה שאל על משנה ג'? אם היה היום גם רביעי ראש הישיבה היה שואל על כל משנה ד'?".

כששומעים את כל זה, זה פשוט מחייב אותנו.

סיפר לי לאחרונה נכד שבסעודת המפסקת ראש הישיבה אכל כזית אפילו שיש שתי סיבות לאכול כמה שיותר, א' מצד שיש עוד מעט תענית של יותר מעשרים וחמש שעות וב' יש מצוה לאכול בערב יום כיפור. אז הוא שאל את ראש הישיבה אם הוא רוצה לשתות עוד כוס מים? ראש הישיבה לא הסכים. שאל "אולי בגלל שיש לראש הישיבה ספק על הברכה "שהכל" [ראש הישיבה החמיר על עצמו את הדעה אחת בשו"ע (ס' קע"ד סעיף ה') שכתוב שגם באמצע סעודה צריך לברך]. ענה לו שכן. שאל הנכד "הרי לפני חמש דקות בירכת על הדבש כדי לצאת ידי חובה על הכוס מים שכבר שתית?" ראש הישיבה "למה ראש הישיבה בכל זאת כי יש עוד דעה בשו"ע שעל כל כוס וכוס בתוך הסעודה צריך לברך. ראש הישיבה לעצמו החמיר, אז אפילו בערב י"כ [לא שינה את דעתו] כי יש לו זהירות אז תמיד הוא קיים את זה.

בחור שלמד בישיבה מסוימת הגיע לראש הישיבה בערב חנוכה ושאלה בפיו "אני מדליק בשש מקומות". מיד ראש הישיבה אמר שהוא לא זוכר שיש שיטה כזאת להדליק כ"כ הרבה. הבחור התחיל לפרט את כל הסיבות והחששות בכל מקום שהולך להדליק. שאל ראש הישיבה "נו, מה השאלה?" הבחור אמר "על איזה מהם אני צריך לברך?" ענה לו "אתה פטור מלברך כי אתה שוטה"! כשהבחור חזר לישיבה הלך לספר זאת למשגיח. לאחר כמה ימים המשגיח אמר "אני כבר עובד על הבחור יותר מחצי שנה ואני לא מצליח לתקן אותו להעמיד אותו על המקום וראש הישיבה במשפט אחד העמיד אותו במקום ומזה הבחור נהיה שפוי".

אנחנו שומעים זאת וזה נראה לנו קצת מוזר כי מדובר על אותו ראש הישיבה שכל כך ניזהר לא לפגוע בשני. אבל כששומעים את המשגיח מבינים שראש הישיבה ידע מתי לקרב ומתי להעמיד בן אדם במקום.

המסר האחרון לפני שנפטר

ביום שלישי כ"ד כסלו תשע"ח בשעה שש בבוקר ראש הישיבה היה במרכז הרפואי מעייני הישועה ולידו עמד הנכד היקר והמסור הגאון ר' גדליה הוניגסברג שליט"א ולמד אתו 'שנים מקרא ואחד תרגום' ובאמצע קרה 'דום לב' וראש הישיבה נתבקש למעלה.

מה המסר כאן?

ראש הישיבה היה בן מאה וארבע, כמעט ולא נשם ונשאר לו בקושי טיפה כח. מה עשה? עוד קצת תורה, נכון שהוא לא למד מסכת אהלות ולא גמ' זבחים כי פשוט הוא לא היה יכול זאת אבל מה שהוא כן היה יכול ללמוד הוא עשה.

המסר הוא ברור, כל אחד צריך ללמוד לפי כוחותיו ולנצל כל רגע שאפשר.

ה' יעזור שבזכות זה שאנו שואפים ללמוד מדרכיו ונזכה לחשוף זרוע קודשך וקרב קץ הישועה, אמן.